

's-Hertogenbosch

Omgevingsvisie:
resultaten
participatie
Gebiedsvisie
Binnenstad

Onderzoek & Statistiek
Oktober 2021

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding.....	3
1.2	Aanpak.....	3
1.3	Leeswijzer.....	4
2.	Binnenstad.....	5
2.1	Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling.....	5
2.2	Kenmerken woningvoorraad.....	6
2.3	Wat vinden bewoners van hun wijk?.....	7
2.3.1	Algemene indruk van de wijk Binnenstad.....	7
2.3.2	Wat maakt de wijk Binnenstad aantrekkelijk om in te wonen?.....	7
2.3.3	Wat zijn favoriete plekken in de wijk Binnenstad?.....	8
2.4	Verkeer en vervoer.....	9
2.4.1	Algemene indruk parkeren en verkeer.....	9
2.4.2	Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?.....	11
2.5	Gezond leven.....	11
2.5.1	Algemene indruk gezond leven.....	11
2.5.2	Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?.....	11
2.6	Gewenste veranderingen in de wijk Binnenstad.....	12
2.7	Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van de wijk Binnenstad.....	13

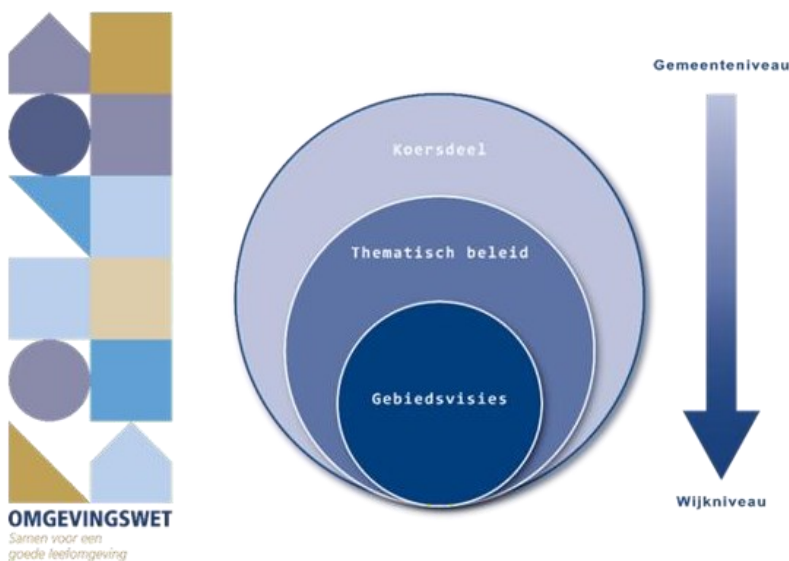
1. Inleiding

Naar verwachting 1 juli 2022 gaat de nieuwe Omgevingswet in. Deze is bedoeld om bestaande wetten en regels over de fysieke leefomgeving te vereenvoudigen en te bundelen. Elke gemeente moet een eigen omgevingsvisie maken die betrekking heeft op alle terreinen van de fysieke leefomgeving. Tot de fysieke leefomgeving behoren in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, water, watersystemen, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed en werelderfgoed.

1.1 Aanleiding

De gemeente 's-Hertogenbosch werkt momenteel aan het opstellen van een omgevingsvisie. Dit is een strategische en integrale lange termijnvisie op de fysieke leefomgeving (tot 2030). Belangrijke thema's daarbij zijn wonen en leven, verkeer en mobiliteit, veiligheid en gezondheid, economie, energie en klimaatadaptatie.

De omgevingsvisie bestaat onder andere uit een visie per wijk, de gebiedsvisies. Gebiedsvisies vormen de globale kaders voor de toekomstige ontwikkeling van een wijk. Maar wat maakt nu een wijk aantrekkelijk? Welke factoren bepalen of bewoners tevreden zijn met hun woonomgeving?

1.2 Aanpak

Voor de op te stellen gebiedsvisies is het van belang om inzicht te krijgen in hoe inwoners hun wijk beleven en wat zij belangrijk vinden in hun wijk en dit af te zetten tegen de feitelijke situatie in een wijk. In de gebiedsvisies staan de thema's wonen en leven, mobiliteit, energie en klimaat en economie centraal. In dit onderzoek ligt de focus op wonen en leven.

Er zijn binnen de gemeente diverse bronnen beschikbaar die iets zeggen over de sociale en fysieke woonomgeving in de Bossche wijken en buurten. Bronnen die bij de afdeling Onderzoek & Statistiek beschikbaar zijn en voor dit onderzoek zijn gebruikt, zijn onder andere de woningmarktmonitor, de Enquête leefbaarheid & veiligheid (2019) en de Omnibus wijken (2019).

Voor dit onderzoek is daarnaast door de sector Stadsontwikkeling informatie opgehaald uit de wijken en een aantal buurten via een online marketingcampagne, waarmee is doorverwezen naar een digitale vragenlijst. In totaal zijn op deze wijze 11.075 vragenlijsten ingevuld, waarvan er 9.920 bruikbaar waren voor de analyses op wijkniveau. De digitale vragenlijst bestond uit enkele gesloten vragen. Er zijn ook meerdere open vragen gesteld, zodat er voldoende ruimte was voor inwoners om hun mening en ideeën over hun woon- en leefomgeving te delen.

1.3 Leeswijzer

De online marketingcampagne heeft gericht input opgehaald uit de volgende wijken en buurten in de gemeente 's-Hertogenbosch: Binnenstad, de Groote Wielen, Empel, Engelen, Graafsepoort, Maaspoort, de Muntel, de Vliert, Orthenpoort, Noord, Nuland, Rosmalen noord, Rosmalen zuid, Vinkel, West en Zuidoost.

Deze rapportage richt zich op de wijk Binnenstad.

Als eerste wordt in paragraaf 2.1 en 2.2 een beeld geschetst van de feitelijke situatie. Wat zijn kenmerken van de inwoners en de woningvoorraad? Vervolgens staat in de rest van de rapportage de mening van de inwoners centraal. Wat vinden bewoners van hun wijk als het gaat om hun woning, woonomgeving en het aanbod van voorzieningen? Wat maakt de wijk aantrekkelijk om in te wonen? Wat zijn favoriete plekken in de wijk (paragraaf 2.3)?

Paragraaf 2.4 richt zich op het thema verkeer en vervoer in de wijk. Wat vindt men van het parkeren en de verkeersveiligheid? Hoe tevreden is men over de bereikbaarheid van de eigen buurt met verschillende vervoersmiddelen en kan men gemakkelijk in de Binnenstad komen? Over welke vervoersmiddelen beschikt men nu en denkt men over vijf jaar te beschikken? Hoe vinden verplaatsingen binnen de wijk plaats?

In paragraaf 2.5 staat het thema gezond leven centraal. Wat vindt men van de eigen gezondheid en wat kan de gemeente doen om de gezondheid van de inwoners in de wijk nog verder te verbeteren? Tot slot wordt ingegaan op de gewenste veranderingen in de wijk en onderwerpen die inwoners belangrijk vinden voor de toekomst.

De data voor de figuren in deze rapportage komt uit verschillende bronnen. Bij elk figuur is de bron vermeld.

2. Binnenstad

1.034 mensen hebben via de online marketingcampagne een vragenlijst over de wijk Binnenstad ingevuld. De belangrijkste binding van de respondenten met de wijk Binnenstad is:

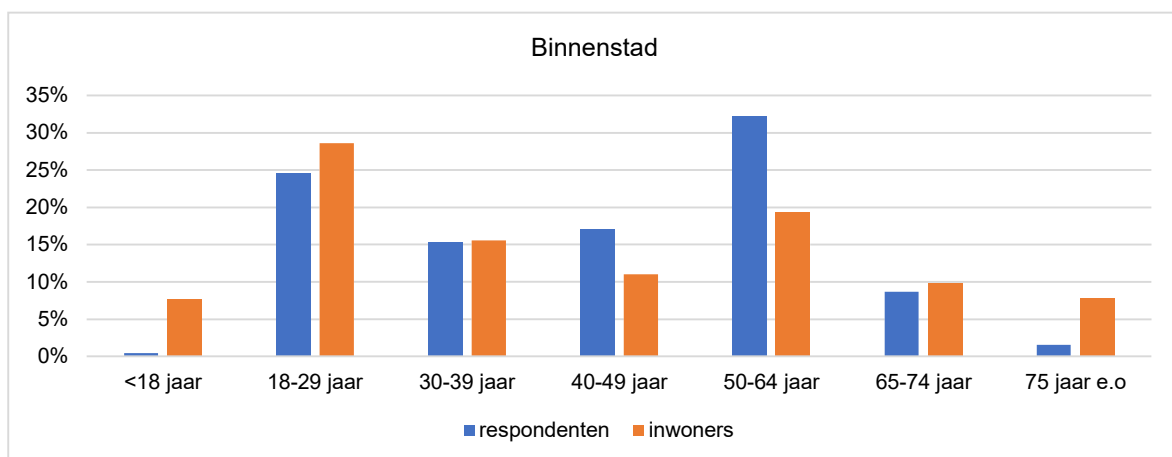
- voor 970 respondenten dat zij wonen in de wijk
- voor 15 respondenten dat zij sporten, wandelen of fietsen in de wijk
- voor 30 respondenten dat zij werken in de wijk
- voor de overige respondenten geldt een andere of combinatie van bovenstaande redenen

De resultaten in dit hoofdstuk gaan over de mening van de respondenten die in de wijk wonen.

2.1 Leeftijdsopbouw en huishoudenssamenstelling

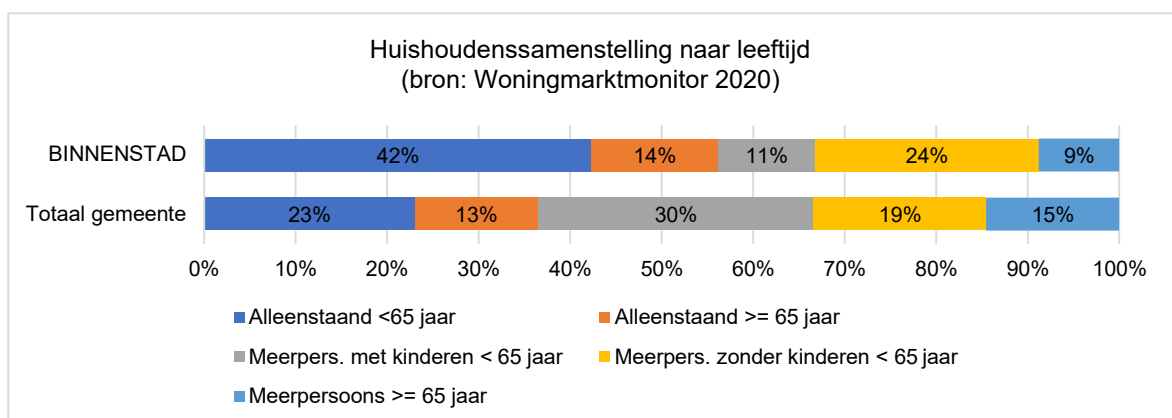
- Er zijn 970 inwoners die in de wijk Binnenstad wonen die een vragenlijst via de online marketingcampagne hebben ingevuld. De leeftijd van de respondenten ligt tussen 14 en 92 jaar. Gemiddeld zijn de respondenten 45 jaar oud. Figuur 2.1 geeft de leeftijdsverdeling van de respondenten in de wijk Binnenstad ten opzichte van de samenstelling van de totale bevolking in deze wijk in 2020.

Figuur 2.1: Leeftijdsopbouw inwoners en respondenten in wijk Binnenstad (2020)

- In de wijk Binnenstad wonen relatief gezien meer eenpersoonshuishoudens (56%) dan gemiddeld in de gemeente (36%). Het aandeel gezinnen met kinderen in de wijk Binnenstad is met 11% lager dan in de gemeente als geheel (30%) (Figuur 2.2).

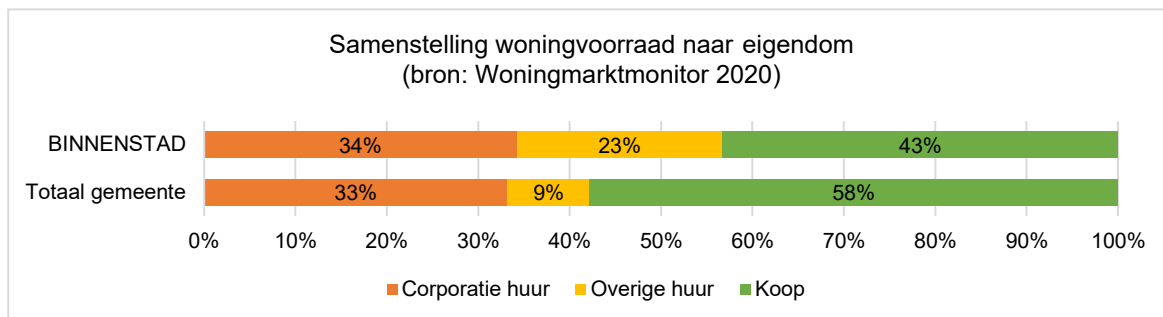
Figuur 2.2: Huishoudenssamenstelling naar leeftijd hoofdbewoner (2020)

2.2 Kenmerken woningvoorraad

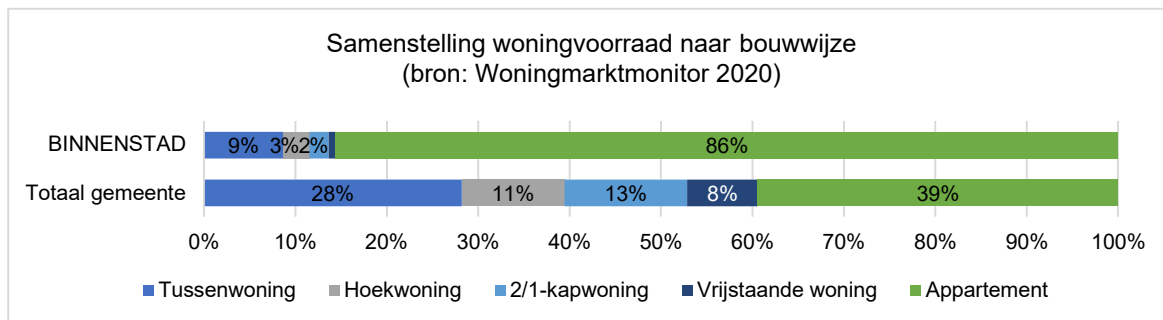
- Begin 2020 telt de wijk Binnenstad zo'n 8.305 woningen. In de wijk Binnenstad staan meer particuliere huurwoningen (23%) dan gemiddeld in de gemeente (9%) (Figuur 2.3).

Figuur 2.3: Samenstelling woningvoorraad naar eigendom (2020)

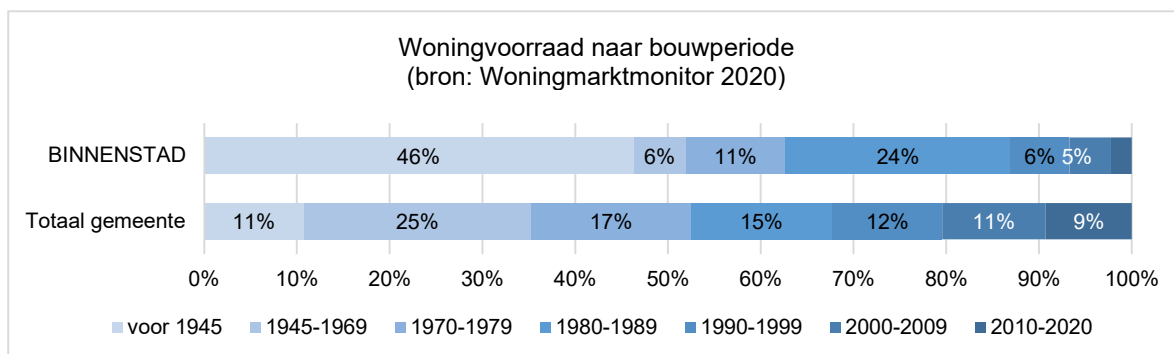
- In de wijk Binnenstad staan meer appartementen (86%) dan in de gemeente als geheel (39%) (Figuur 2.4).

Figuur 2.4: Samenstelling woningvoorraad naar bouwwijze (2020)

- Bijna de helft van alle woningen in de wijk Binnenstad is vóór 1945 gebouwd. Ter vergelijking: in de gemeente als geheel is dat 11% (Figuur 2.5).

Figuur 2.5: Samenstelling woningvoorraad naar bouwperiode (2020)

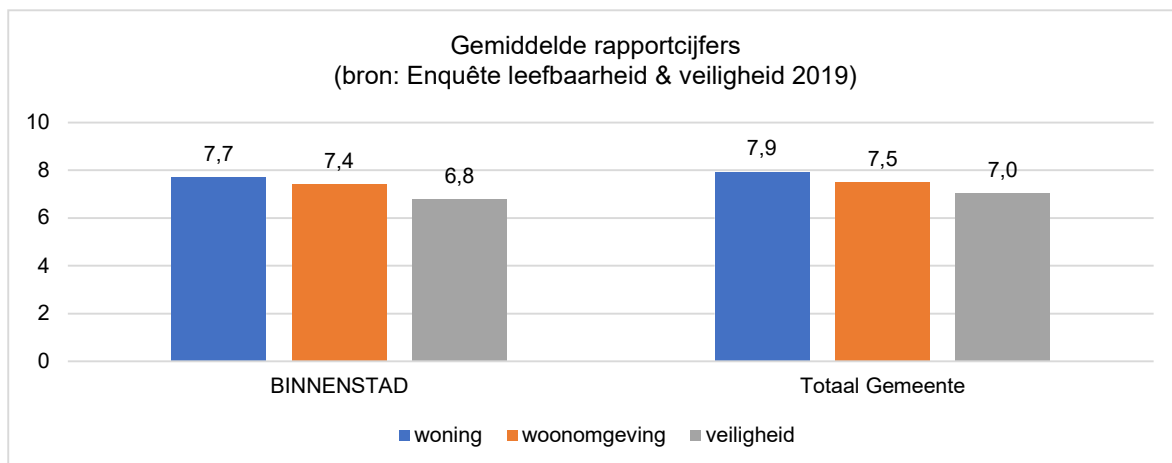

2.3 Wat vinden bewoners van hun wijk?

2.3.1 Algemene indruk van de wijk Binnenstad

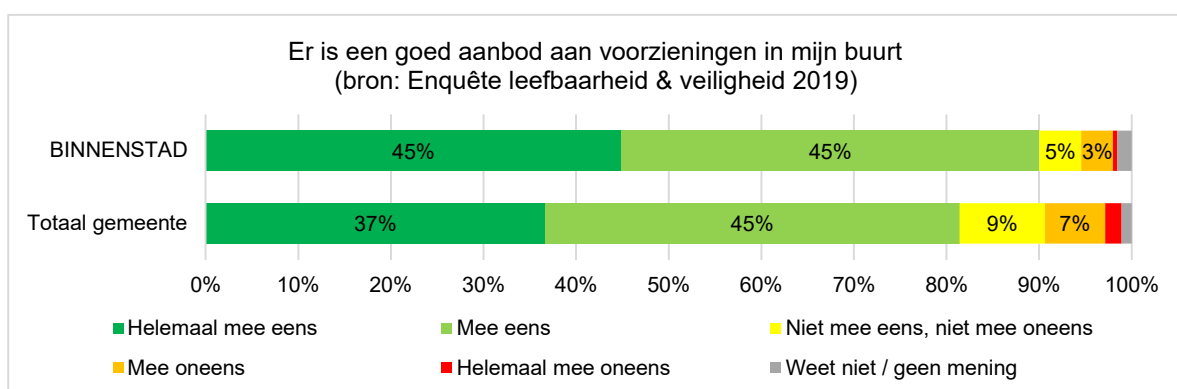
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners van de wijk Binnenstad gemiddeld een 7,7 als rapportcijfer voor hun woning geven en een 7,4 voor hun woonomgeving. Beide rapportcijfers liggen een fractie onder het gemeentelijk gemiddelde (Figuur 2.6).
- De veiligheid in hun buurt waarden inwoners van de wijk Binnenstad met een 6,8 gemiddeld als rapportcijfer, tegenover een 7,0 als gemeentelijk gemiddelde.

Figuur 2.6: Gemiddelde rapportcijfers voor woning, woonomgeving en veiligheid in de wijk Binnenstad (2019)

- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, komt naar voren dat 90% van de inwoners van de wijk Binnenstad vindt dat er een goed aanbod van voorzieningen in hun buurt is (Figuur 2.7).
- 67% van de inwoners van de wijk Binnenstad is (zeer) tevreden over de groenvoorzieningen in hun buurt en 17% is daar (zeer) ontevreden over.

Figuur 2.7: Tevredenheid over voorzieningenaanbod in de buurt (2019)

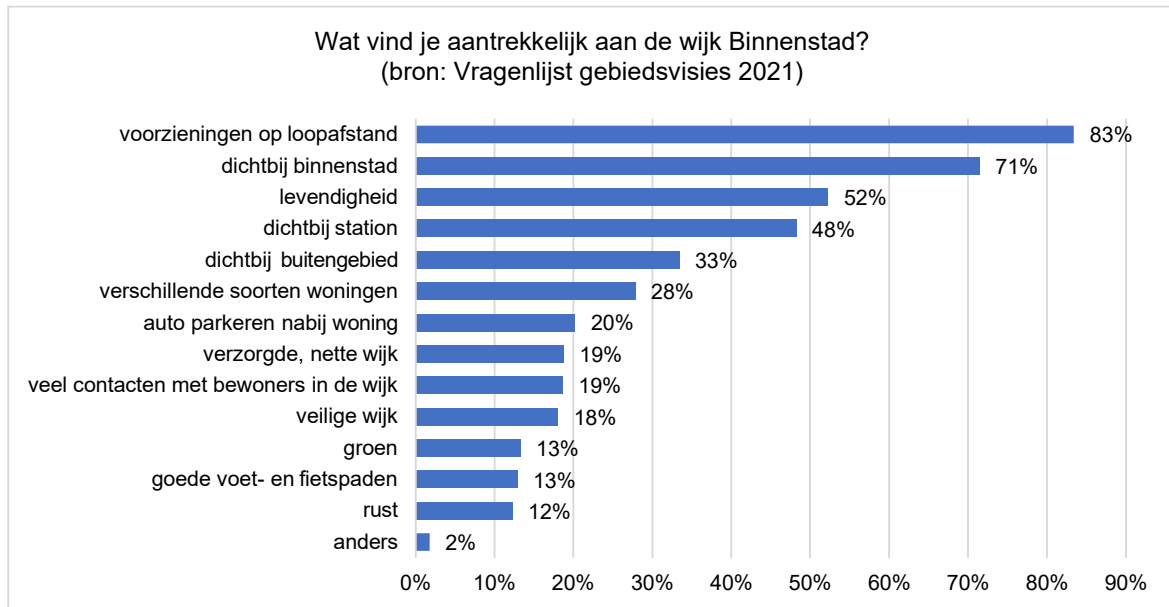

2.3.2 Wat maakt de wijk Binnenstad aantrekkelijk om in te wonen?

- Respondenten die in de wijk Binnenstad wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, geven een 8,0 als gemiddeld rapportcijfer voor het wonen in hun wijk. Het rapportcijfer is vrijwel gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde (7,9).

- Bijna 85% van de respondenten die in de wijk Binnenstad wonen, vindt het aantrekkelijk aan de wijk Binnenstad dat de voorzieningen op loopafstand zijn. Ook de nabijheid van het stadscentrum (71%) wordt door een meerderheid prettig gevonden aan de wijk (Figuur 2.8).
- Ongeveer de helft van de respondenten vindt de levendigheid (52%) en de nabijheid van het station (48%) aantrekkelijk aan de wijk Binnenstad.

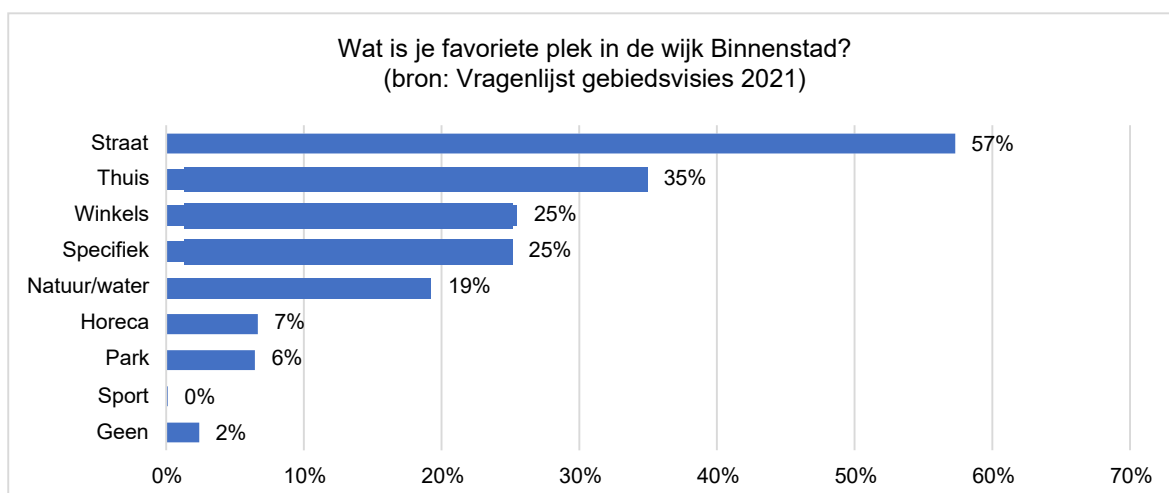
Figuur 2.8: Wat vind je aantrekkelijk aan de wijk Binnenstad? (in % van respondenten)

2.3.3 Wat zijn favoriete plekken in de wijk Binnenstad?

- Ruim 55% van de respondenten die in de wijk Binnenstad wonen, geeft aan dat hun favoriete plek in de wijk een bepaalde straat is (Figuur 2.9). Uilenburg, Markt en Parade worden in dit kader vaak genoemd.
- De eigen woning, straat of buurt is bij 35% de favoriete plek in de wijk. Een kwart noemt de winkels in de binnenstad (markt, binnenstad, centrum).
- Een kwart van de respondenten noemt specifieke plekken die favoriet zijn. Daarbij wordt Uilenburg verreweg het vaakst genoemd. Respondenten die natuur/water in de wijk als favoriete plek hebben, noemen expliciet de Dommel, Bossche Broek en de Dieze.
- Bij parken worden specifiek Zuiderpark en Prins Hendrikpark genoemd.

Figuur 2.9: Favoriete plek in de wijk Binnenstad (in % van respondenten)

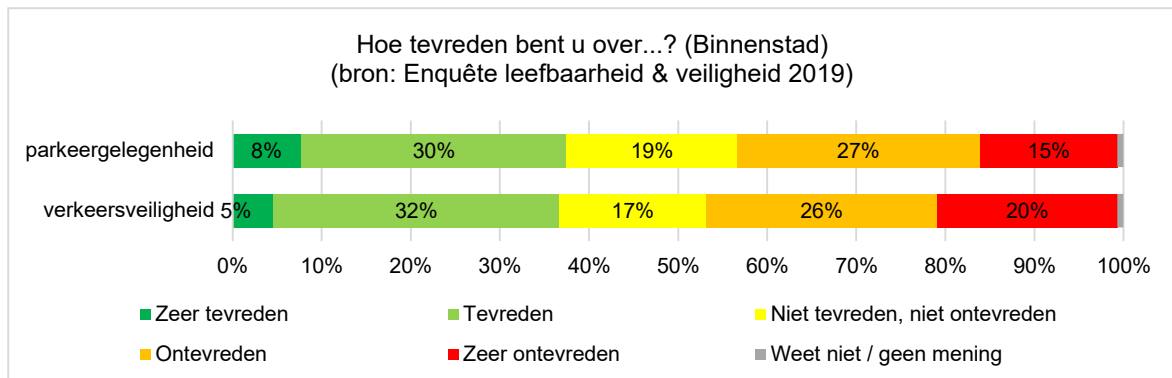

2.4 Verkeer en vervoer

2.4.1 Algemene indruk parkeren en verkeer

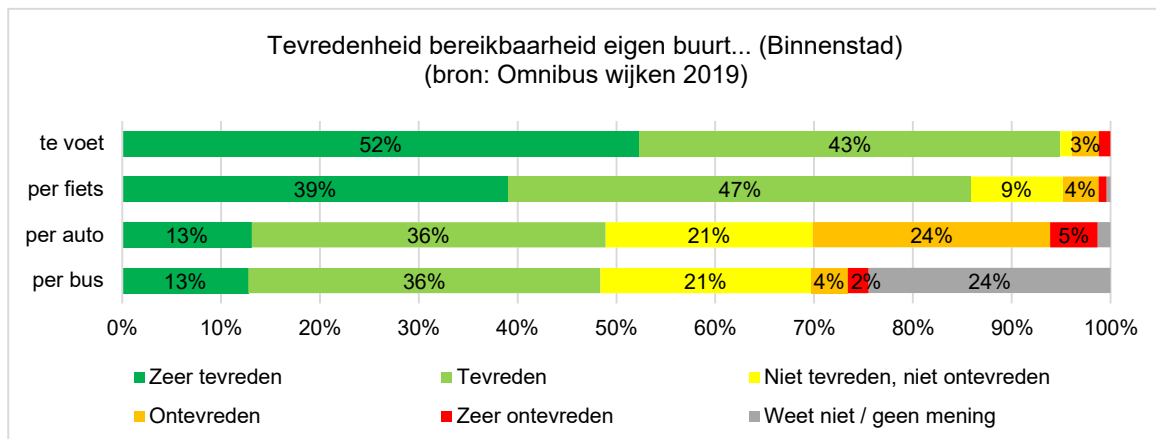
- Uit de Enquête leefbaarheid & veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat 37% van de inwoners van de wijk Binnenstad (zeer) tevreden is over de parkeergelegenheid in hun buurt. Daar staat tegenover dat 43% er (zeer) ontevreden over is (Figuur 2.10).
- Tevens 37% van de inwoners van de wijk Binnenstad is (zeer) tevreden over de verkeersveiligheid in hun buurt, terwijl 46% hier (zeer) ontevreden over is.

Figuur 2.10: Tevredenheid inwoners wijk Binnenstad met parkeergelegenheid en verkeersveiligheid (2019)

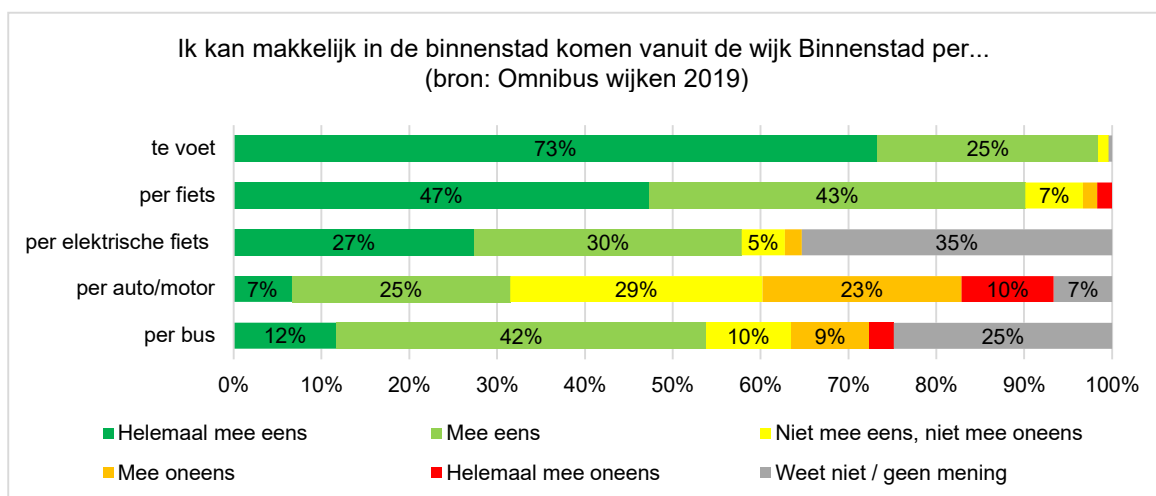
- De Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, laat zien dat inwoners van de wijk Binnenstad het meest tevreden zijn over de bereikbaarheid van de eigen buurt te voet en per fiets. Het meest ontevreden zijn inwoners over de bereikbaarheid per auto (Figuur 2.11).

Figuur 2.11: Tevredenheid inwoners wijk Binnenstad met bereikbaarheid eigen buurt (2019)

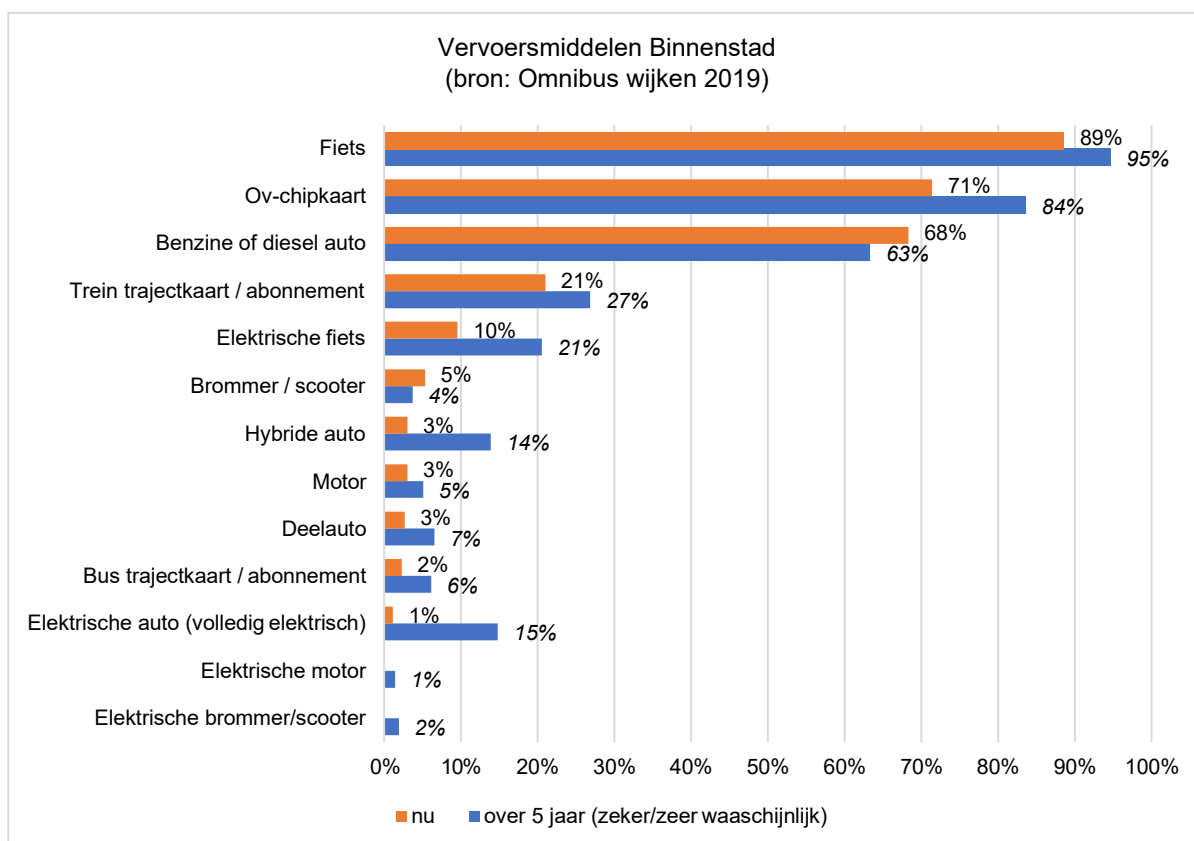
- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners het meest tevreden zijn over de bereikbaarheid van het stadscentrum te voet en per fiets vanuit hun eigen wijk (Figuur 2.12). Het meest ontevreden zijn zij over de bereikbaarheid van de binnenstad per auto/motor.

Figuur 2.12: Ervaren bereikbaarheid stadscentrum/binnenstad vanuit de wijk Binnenstad (2019)

- Uit de Enquête Omnibus wijken die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat 89% van de inwoners van de wijk Binnenstad beschikt over een fiets en 68% over een benzine of diesel auto (Figuur 2.13).
- Over vijf jaar denken iets minder inwoners te beschikken over een benzine of diesel auto (63%) en denken meer inwoners te beschikken over een elektrische auto (15%) of hybride auto (14%). Ook het aandeel inwoners dat over vijf jaar denkt te beschikken over een elektrische fiets neemt toe (10% in 2019 en 21% over vijf jaar).

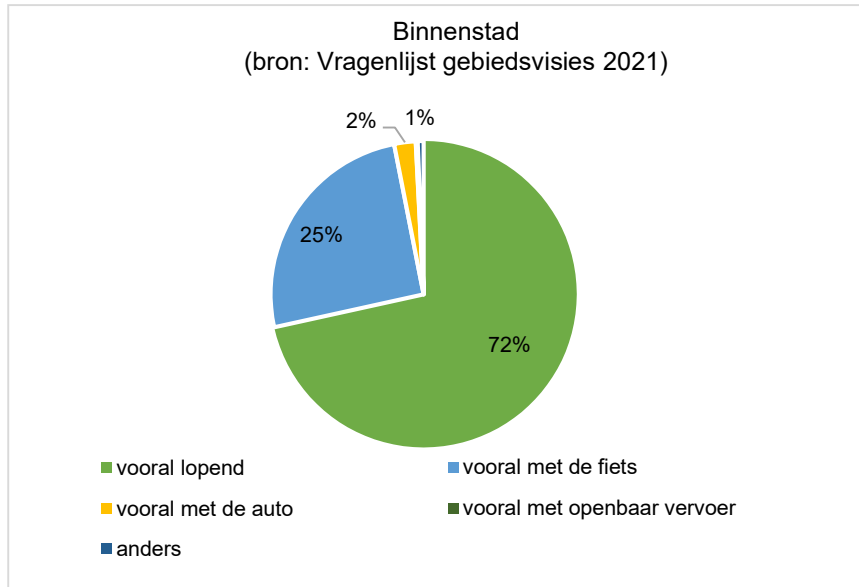
Figuur 2.13: Vervoersmiddelen waarover inwoners in de wijk Binnenstad beschikken (2019)

2.4.2 Hoe verplaatsen inwoners zich binnen de wijk?

- Het merendeel van de respondenten die in de wijk Binnenstad wonen en de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld, verplaatsen zich binnen hun wijk vooral lopend (72%) (Figuur 2.14).

Figuur 2.14: Hoe verplaats je je binnen de wijk? (in % van respondenten)

2.5 Gezond leven

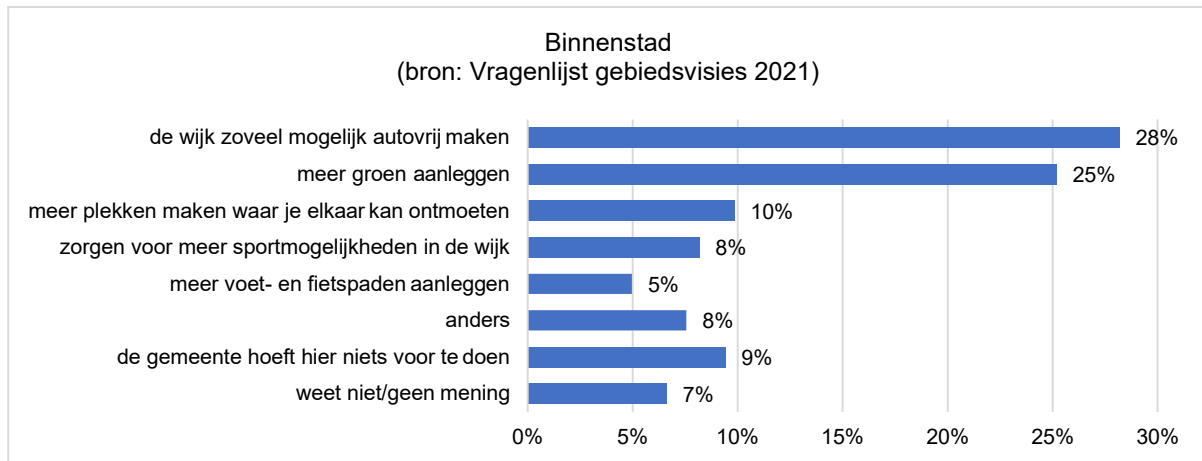
2.5.1 Algemene indruk gezond leven

- Uit de Enquête leefbaarheid en veiligheid die in het najaar van 2019 is gehouden, blijkt dat inwoners in de wijk Binnenstad een gemiddeld rapportcijfer van 7,5 geven aan zichzelf voor gezond leven. Het rapportcijfer is gelijk aan het gemeentelijk gemiddelde (7,5).
- Bijna 70% van de inwoners van de wijk Binnenstad ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed. In de gemeente als geheel is dat 63%.

2.5.2 Hoe kan gemeente de gezondheid van bewoners (nog verder) verbeteren?

- In de enquête die voor de gebiedsvisies is gehouden, geeft bijna 30% van de respondenten die in de wijk Binnenstad wonen aan dat de gemeente de wijk zoveel mogelijk autovrij zou kunnen maken om de gezondheid van bewoners (verder) te verbeteren (28%). Een kwart vindt dat de gemeente meer groen zou kunnen aanleggen (Figuur 2.15).
- Bijna 10% van de respondenten vindt dat de gemeente niets hoeft te doen (9%) en 7% heeft geen mening of weet niet wat de gemeente zou kunnen doen om de gezondheid van bewoners in de wijk Binnenstad (verder) te verbeteren.

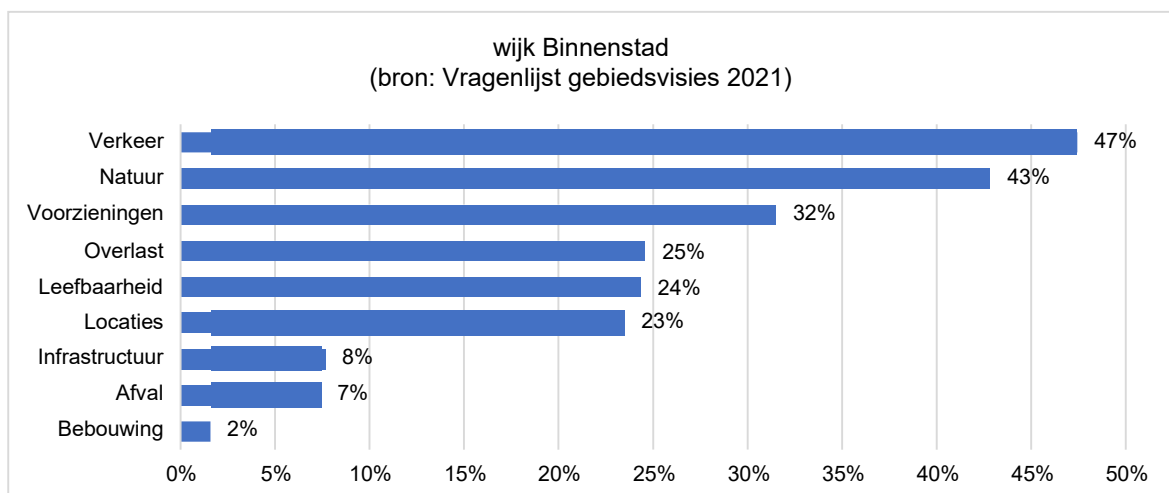
Figuur 2.15: Wat kan de gemeente doen om de gezondheid van bewoners in je wijk (nog verder) te verbeteren?

2.6 Gewenste veranderingen in de wijk Binnenstad

- De antwoorden op de open vraag naar gewenste verbeteringen en/of veranderingen in de wijk zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, natuur, voorzieningen, verkeer, locaties, afval, overlast, infrastructuur en bebouwing.
- Bijna de helft van de respondenten die vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor de wijk Binnenstad en iets zouden willen veranderen of verbeteren in de wijk Binnenstad, noemt iets rond het thema verkeer. Met name parkeergelegenheid, verkeersoverlast, hard rijden en de wens om delen van de Binnenstad autovrij/autoluw te maken.
- Aspecten die met natuur te maken hebben, worden door 43% van de respondenten genoemd en betreffen vooral parken en andere groenvoorzieningen.
- Bij voorzieningen gaat het vooral om openbaar vervoer, winkels en horeca. Bij overlast gaat het vooral om coffeeshops, overlast van burens, geluidsoverlast, zwerfvers en drugsoverlast.
- Bewoners die iets noemen dat met het thema leefbaarheid in de wijk te maken hebben, noemen met name veiligheid, handhaving en aandacht voor elkaar. Bij aandacht voor elkaar kan gedacht worden aan verbinding tussen bewoners, elkaar ontmoeten en saamhorigheid.
- Bij locaties worden met name de Hinthamerstraat en Zuid Willemsvaart genoemd. Rondom het thema infrastructuur noemen bewoners vooral trottoirs. Bij afval gaat het om zwerfvuil en in iets mindere mate om hondenpoep. Bij bebouwing noemen bewoners leegstand en de uitstraling van woningen (Figuur 2.16).

Figuur 2.16: Als je iets in je wijk zou mogen verbeteren/veranderen wat zou dat dan zijn?

2.7 Belangrijke onderwerpen voor de toekomst van de wijk Binnenstad

- De antwoorden op de open vraag wat het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van de wijk is, zijn gegroepeerd in een aantal thema's: leefbaarheid, criminaliteit, infrastructuur, voorzieningen, groen, verkeer, woningen, milieu, groepen en locaties.
- Een derde van de respondenten die de vragenlijst voor de gebiedsvisies hebben ingevuld voor de wijk Binnenstad, noemt leefbaarheid als het belangrijkste onderwerp voor de toekomst (Figuur 2.17). Vooral aandacht voor elkaar is in dat kader genoemd, zoals verbinding tussen bewoners, elkaar ontmoeten en saamhorigheid. Maar ook het schoon/netjes houden en het onderhoud van de wijk. Evenals rust, levendigheid, diversiteit, ruimte en toegankelijkheid.
- Voor circa een kwart van de respondenten is verkeer een belangrijk onderwerp. Vooral het autovrij/autoluw maken van delen van de wijk, verkeersveiligheid en parkeergelegenheid.
- Voorzieningen zijn voor een kwart van de respondenten een belangrijk onderwerp. Het gaat daarbij vooral om openbaar vervoer en winkels. Aanpak van criminaliteit is voor 22% van belang. Daarbij worden ook coffeeshops genoemd.
- Bij het thema infrastructuur wordt vooral de bereikbaarheid van de wijk genoemd.
- Twee op de tien respondenten vindt groen en parken in de Binnenstad een belangrijk onderwerp voor de toekomst van de wijk Binnenstad. Bij woningen gaat het vooral om meer woningen en de betaalbaarheid van woningen. Bij milieu gaat het om aandacht voor duurzaamheid, luchtkwaliteit en energieverbruik. Bij locaties wordt de Hinthamerstraat relatief vaak genoemd. Bij het thema groepen wordt vooral aandacht gevraagd voor daklozen, jongeren en activiteiten voor kinderen.

Figuur 2.17: Wat is, volgens jou, het belangrijkste onderwerp voor de toekomst van je wijk?

